

ผลิตภัณฑ์แปรรูป ทางการเกษตร จากวงษ์สังคมนไทย

โรงสีข้าวตัวอย่าง

โรงสีข้าว เพื่อชาวนา

เนื่องจากชาวนาขายข้าวเปลือกได้ในราคาถูกแต่ซื้อข้าวสารรับประทานในราคาแพง ด้วยพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงห่วงใยชาวนา โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา จึงตั้งโรงสีข้าวตัวอย่างขึ้นในปี พ.ศ. 2514 และรับซื้อข้าวจากชาวนา เพื่อนำมาผลิตและจำหน่ายข้าวสารในราคาที่เป็นธรรม นอกจากนี้ยังเป็นตัวอย่างที่สนับสนุนให้ชาวนาก่อตั้งโรงสีข้าวของชุมชน เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้

รู้หรือไม่... แกลบและรำข้าวที่เหลือจากการสีข้าวของโรงสีข้าวตัวอย่าง สวนจิตรลดา ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ เช่น แกลบถูกนำไปผลิตเป็นถ่านและถูกใช้เป็นเชื้อเพลิง ส่วนรำข้าวถูกนำไปใช้ในการเพาะเลี้ยงเห็ด

รู้หรือไม่... กากผลไม้และผลไม้สดที่เหลือจากการแปรรูป ถูกนำไปใช้เป็นส่วนประกอบทำน้ำหมักชีวภาพ โดยผสมรวมกับมูลโคสำหรับผลิตแก๊สชีวภาพ

ผลไม้แปรรูป ส่งเสริมรายได้

จากสถานการณ์ผลไม้ไทยราคาตกต่ำในปี พ.ศ. 2527 โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา จึงคิดค้นทดลองเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร เช่น ส้ม อ้อย มะม่วง สับปะรด เสาวรส ลิ้นจี่ ฯลฯ จากนั้นนำมาแปรรูปเป็น **น้ำผลไม้บรรจุลงกระป๋อง** นอกจากนี้ยังกล้วย สับปะรด กระจับปี่ พริก ฯลฯ ยังถูกนำมาแปรรูปเป็น **ผักผลไม้อบแห้ง** ด้วยเตาอบพลังงานแสงอาทิตย์ ส่วนผลไม้อบแห้งที่ไม่ได้ขนาดทางโครงการได้นำไปทำเป็นส่วนประกอบของขนม เช่น ขนมปัง คุกกี้ และเค้ก เป็นต้น นับเป็นการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของผลผลิตทางการเกษตร และเกษตรกรสามารถนำตัวอย่างองค์ความรู้ไปพัฒนาและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของตนเองได้

เห็ดหลินจือ สำหรับแก้ยวทอง ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ

เห็ดหลินจือ มีสรรพคุณทางยาที่ช่วยต้านเซลล์มะเร็ง กระตุ้นภูมิคุ้มกัน ปรับสมดุลเลือด แต่ด้วยรสชาติของเห็ดหลินจือที่ขมรับประทานยาก โครงการส่วนพระองค์ จึงแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถรับประทานได้ง่ายขึ้น เช่น บรรจุแคปซูล เห็ดหลินจืออบแห้ง เห็ดหลินจือชนิดผงสำหรับชงพร้อมดื่ม เป็นต้น

สาหร่ายเกลียวทอง เป็นสาหร่ายน้ำจืด มีโปรตีนและแร่ธาตุสูง ร่างกายดูดซึมได้ง่าย เพื่อให้สะดวกในการรับประทาน โครงการส่วนพระองค์ จึงนำมาแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์ ได้แก่ สาหร่ายแคปซูลเป็นอาหารเสริมบำรุงสุขภาพ และข้าวเกรียบสาหร่ายเกลียวทอง ที่รับประทานได้ง่ายเหมาะกับทุกเพศทุกวัย

รู้หรือไม่...
• มีการนำขี้เลื่อยและรำข้าวซึ่งเป็นของเหลือจากการสีข้าวมาเป็นวัตถุดิบในการเพาะเลี้ยงเห็ดหลินจือ
• การเพาะเลี้ยงสาหร่ายเกลียวทองเพื่อผลิตเป็นอาหารปลา จะใช้น้ำหมักมูลโคของเหลือใช้จากการหมักแก๊สชีวภาพมาเพาะเลี้ยง ซึ่งต่างจากสาหร่ายเกลียวทองที่เพาะเลี้ยงด้วยน้ำสะอาดสำหรับผลิตเป็นอาหารคน

โรงหล่อเทียนหลวง พ.ศ. ๒๕๓๐

ขี้ผึ้งและน้ำผึ้งสร้างรายได้

ในปี พ.ศ. 2529 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โปรดให้จัดตั้ง **โรงหล่อเทียน** สวนจิตรลดาขึ้น เพื่อผลิตเทียนสำหรับใช้ในพระราชพิธีต่าง ๆ ลดค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อเทียนที่มีคุณภาพ โดยรับซื้อ **“ขี้ผึ้ง”** จากเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้ง อันเป็นการส่งเสริมอาชีพให้กับชาวนามีรายได้จากการเลี้ยงผึ้งภายในประเทศ

การรับซื้อ **“น้ำผึ้ง”** ซึ่งมีสารให้ความหวานที่อุดมไปด้วยโปรตีน วิตามิน และแร่ธาตุ มาผลิตเป็นน้ำผึ้งบรรจุแบบหลอดและขวด เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด มุ่งหวังให้ประชาชนมีผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพไว้บริโภคในราคาไม่แพง

เรียบเรียงข้อมูลจาก

- ข้อมูลโดยโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา
- “50 ปี โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา”, จัดทำโดย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับ โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา, กรุงเทพฯ : กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2554.

นิทรรศการ ห้องทดลองของพ่อ
02-60/No.07

ผลิตโดย
โครงการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ
สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา